

Pokročilé neparametrické metody

Klára Komprdová

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

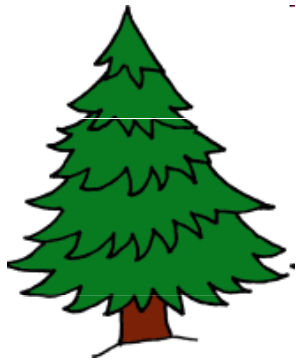
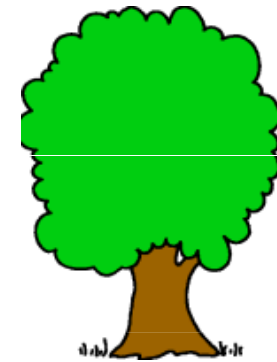
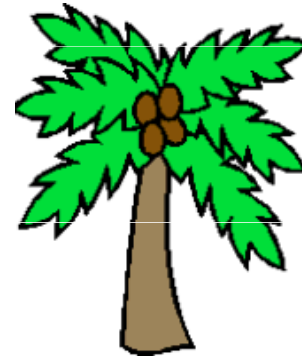
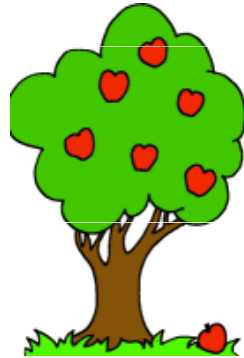
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

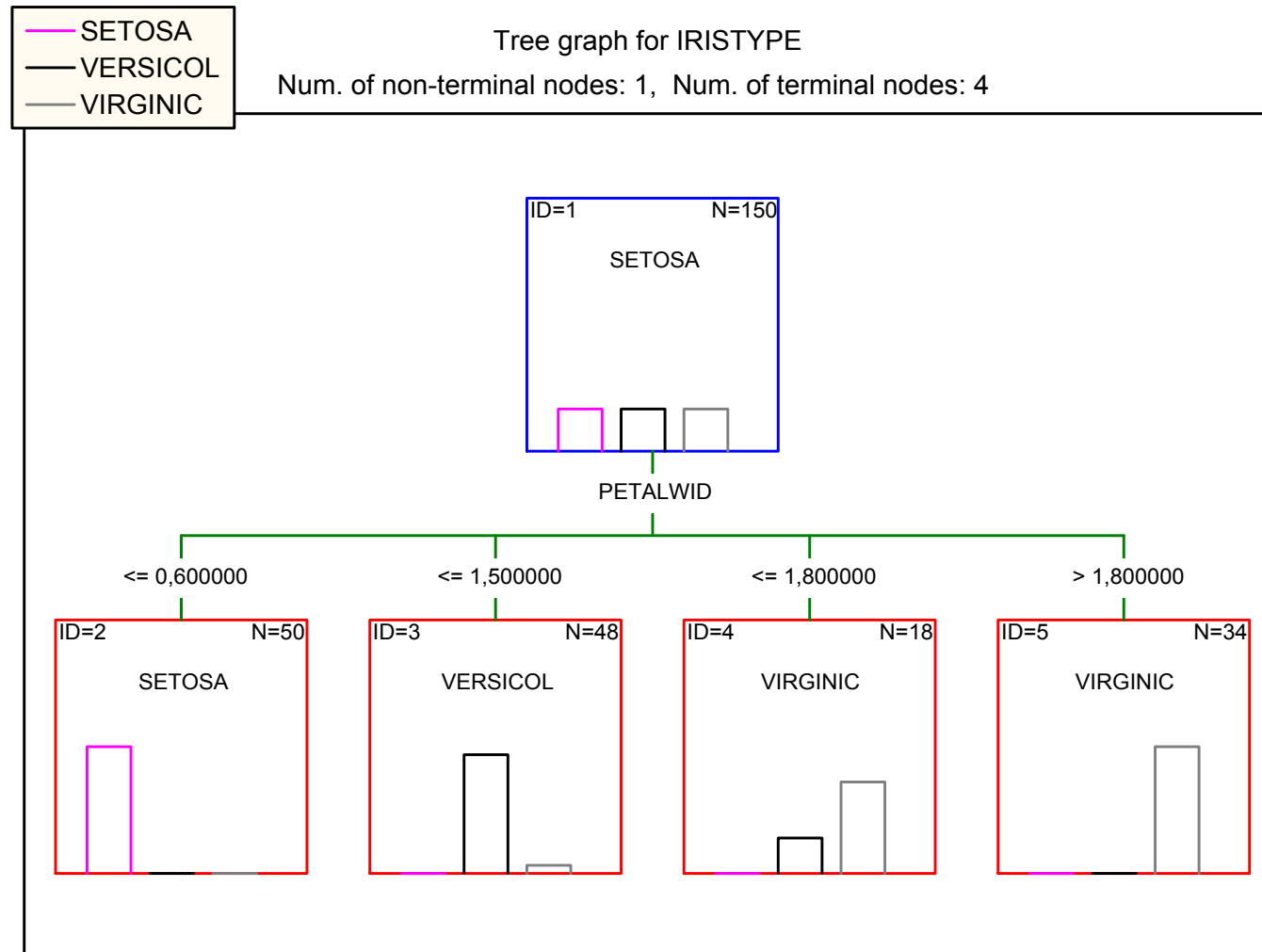
Další typy stromů CHAID, PRIM, MARS

CHAID - Chi-squared Automatic Interaction Detector

- G.V.Kass (1980)
- Strom pro kategoriální proměnné → převod spojitých proměnných na ordinální
- Je často využíván v komerčních sférách, především v marketingu a průzkumech veřejného mínění, má ale použití i v přírodovědných oborech.
- nebinárního typu
 - Po prvním dělení nemusí zbývat dostatek pozorování na vytvoření dalších „pater“ stromu → vhodnější pro větší datové soubory.
- Jako kriteriální statistika pro větvení se používá χ^2 –test.

Příklad - kosatce

χ^2 –test - opakování

- χ^2 –test je použit pro zjištění nezávislosti v kontingenční tabulce, která je tvořena kombinací kategorií závisle proměnné a prediktoru
- Jsou-li Y a X nezávislé, má testová statistika přibližně Pearsonovo χ^2 rozdělení s $u = (r-1)(s-1)$ stupni volnosti, kde r je počet řádků a s je počet sloupců v kontingenční tabulce.
- Nezávislost v kontingenční tabulce znamená, že se obě proměnné navzájem neovlivňují v hodnotách, které nabývají.
- Hypotéza nezávislosti jevů je zde nulovou hypotézou H_0 .
- Pearsonův χ^2 –test je často označován jako test dobré shody.

Kontingenční tabulka

		<i>kategorie prediktoru X</i>				Celkem
		1	2	...	s	
kategorie Y	<i>j</i> <i>i</i>					
	1	p_{11}	p_{12}	...	p_{1s}	R_1
	2	p_{21}	p_{22}	...	p_{2s}	R_2

	r	p_{r1}	p_{r2}	...	p_{rs}	R_r
	Celkem	S_1	S_2	...	S_s	n

porovnáváme očekávané četnosti v kontingenční tabulce s jejich skutečnými četnostmi

χ^2 –test

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^s \frac{(p_{ij} - o_{ij})^2}{o_{ij}}$$

$$o_{ij} = \frac{R_i S_j}{n}$$

- kde i a j je označení řádků (resp. sloupců) v kontingenční tabulce, p_{ij} je pozorovaná frekvence, o_{ij} očekávaná frekvence, n je celkový počet pozorování, R_i je počet pozorování v řádku i , S_j je počet pozorování ve sloupci j .

Příklad - Rozdělení semen dvou příbuzných rostlin podle barvy a tvaru

- Bylo zkoumáno celkem 160 semen dvou druhů příbuzných rostlin. Semena byla roztríděna do následujících kategorií: žluté/hladké; žluté/vrásčité; zelené/hladké; zelené/vrásčité

	žluté/hladké	žluté/vrásčité	zelené/hladké	zelené/vrásčité	Celkový součet
Druh1	10	25	10	15	60
Očekávaný počet					
Druh2	20	30	20	30	100
Očekávaný počet					
Celkový součet	30	55	30	45	160

Příklad - Rozdělení semen dvou příbuzných rostlin podle barvy a tvaru

- Bylo zkoumáno celkem 160 semen dvou druhů příbuzných rostlin. Semena byla roztríděna do následujících kategorií: žluté/hladké; žluté/vrásčité; zelené/hladké; zelené/vrásčité

	žluté/hladké	žluté/vrásčité	zelené/hladké	zelené/vrásčité	Celkový součet
Druh1	10	25	10	15	60
Očekávaný počet	11,25	20,63	11,25	16,87	60
Druh2	20	30	20	30	100
Očekávaný počet	18,75	34,37	18,75	28,13	100
Celkový součet	30	55	30	45	160

Příklad - Rozdělení semen dvou příbuzných rostlin podle barvy a tvaru

$$\chi^2 = \frac{(10-11,25)^2}{11,25} + \frac{(25-20,63)^2}{20,63} + \frac{(10-11,25)^2}{11,25} + \frac{(15-16,87)^2}{16,87} \\ + \frac{(20-18,75)^2}{18,75} + \frac{(30-34,37)^2}{34,37} + \frac{(20-18,75)^2}{18,75} + \frac{(30-28,13)^2}{28,13} \approx 2,26$$

$$u = (r-1)(s-1) = 3$$

Abychom mohli zamítnout hypotézu H_0 o nezávislosti proměnných, porovnáme hodnotu testové statistiky s kritickou hodnotou (kvantilem) příslušné hladiny významnosti $\alpha = 0,05$.

V tabulce pro χ^2 rozdělení s příslušnými stupni volnosti nalezneme hodnotu:

$$\chi_{(1-\alpha)}^2 (v) = \chi_{(0,95)}^2 (3) = 7,81$$

Nulovou hypotézu nemůžeme zamítnout \rightarrow nelze prokázat, že barva a tvar semene jsou rozdílné mezi druhy rostlin.

Algoritmus růstu stromu CHAID

- **Krok 1:** pro každý prediktor X_i : Vytvoř kontingenční tabulku kategorií závisle proměnné a prediktoru.
 - **Krok 2:** mohou nastat tři případy:
 - Pokud je počet kategorií prediktoru > 2 , utvoří se dvojice z kategorií prediktoru → **kategoriální x ordinální**. Najde se taková dvojice, která si je co do hodnot závisle proměnné Y nejvíce podobná → dvojice, jejíž χ^2 - test má nejvyšší p hodnotu.
 - Pokud má prediktor 2 kategorie → algoritmus pokračuje krokem 5
 - Pokud má prediktor X pouze jednu kategorii → p hodnota je nastavena na 1
 - **Krok 3:** Dvojice s nejvyšší p hodnotou, která není statisticky významná nebo větší než $alpha2$, se sloučí do jedné skupiny.
 - u ordinálního prediktoru se spojují pouze sousední kategorie
 - u kategoriálního jsou dvojice vytvořeny kombinací všech kategorií.
- Prediktor X je dále používán s novými již sloučenými kategoriemi
- Pokud je i po sloučení počet kategorií > 2 , algoritmus se vrátí do kroku 2. Pokud ne, algoritmus pokračuje krokem 4 nebo 5.

- Pozn: $alpha2$, 3 a 4 jsou hodnoty zadané uživatelem

Algoritmus růstu stromu CHAID

- **Krok 4:** Sloučené kategorie mohou být zpětně rozděleny. Jestliže se nově vytvořené skupiny kategorií skládají ze tří nebo více původních kategorií, najde se nejlepší binární rozdělení mezi sloučenými kategoriemi (s nejnižší p hodnotou). Pokud je p hodnota významná nebo větší než $alpha3$, dojde k rozdělení a algoritmus se vrátí do kroku 2.
- **Krok 5:** Každá kategorie, která má velmi málo pozorování (minimum je definováno uživatelem), je spojena s nejpodobnější kategorií (opět určeno na základě největší p hodnoty)
pozn: toto nastavení je volitelné a bývá dostupné jen v některých softwarech.

Výše popsaným postupem jsme získali optimální sloučení pro každý prediktor.

- **Krok 6:** V posledním kroku je spočítána adjustovaná p hodnota χ^2 testu pro sloučené kategorie každého z prediktorů pomocí Bonferroniho korekce. Vybere se prediktor s nejmenší adjustovanou p hodnotou nebo hodnotou větší než $alpha4$. Tento prediktor s optimálně sloučenými kategoriemi je použit k rozdělení uzlu. Pokud významný prediktor nelze nalézt, uzel se již dále nedělí a je považován za terminální.

Algoritmus růstu stromu CHAID – ilustrační příklad

- Zajímá nás klasifikace potravních strategií druhů makrozoobentosu podle různých kategorií nadmořské výšky. Pro jednoduchost se budeme zabývat pouze jedním prediktorem.

Krok 1

Kontingenční tabulka -v buňkách by byly počty jednotlivých druhů

	N-nížinné	S - střední	P - podhorské	H - horské
sběrači				
spásači				
filtrátoři				
dravci				

Algoritmus růstu stromu CHAID – ilustrační příklad

- Pro každou podtabulku je spočítán Pearsonův χ^2 -test nezávislosti. Najdeme největší p hodnotu testu, pokud není signifikantní (menší než zvolené α), kategorie spojíme. Protože je nadmořská výška ordinální parametr, můžeme sloučit pouze vedlejší kategorie.

Krok 2 a 3

	N	S
sběrači		
spásači		
filtrátoři		
dravci		

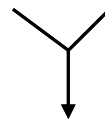
$$\chi_1^2 \quad p = 0,01$$

	S	P
sběrači		
spásači		
filtrátoři		
dravci		

$$\chi_1^2 \quad p = 0,05$$

	P	H
sběrači		
spásači		
filtrátoři		
dravci		

$$\chi_1^2 \quad p = 0,1$$

	N	S	P + H
sběrači			
spásači			
filtrátoři			
dravci			

Algoritmus růstu stromu CHAID – ilustrační příklad

Test sloučených kategorií:

Opět spočítáme Pearsonův χ^2 -test nezávislosti pro každou podtabulku, nyní již sloučených kategorií. Obě p hodnoty byly statisticky významné pro zvolené $\alpha=0,05$ a k dalšímu sloučení již nedochází. Přejdeme rovnou do kroku 6, neboť jsme získali optimální sloučení prediktoru → krok 4 a 5 není v našem příkladu potřeba.

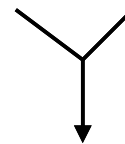
Krok 2 a 3

	N	S
sběrači		
spásači		
filtrátoři		
dravci		

$$\chi_1^2 \quad p = 0,01$$

	S	P + H
sběrači		
spásači		
filtrátoři		
dravci		

$$\chi_1^2 \quad p = 0,001$$

	N	S	P + H
sběrači			
spásači			
filtrátoři			
dravci			

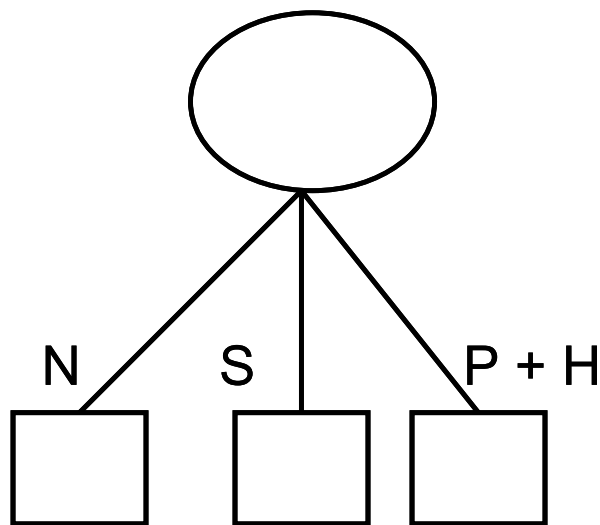
$$p^*B$$

Algoritmus růstu stromu CHAID – ilustrační příklad

- Finální rozdělení uzlu:
 - Za předpokladu, že je nadmořská výška prediktorem s nejnižší adjustovanou p hodnotou, původní uzel obsahující celý datový soubor bude rozdělen na tři dceřiné uzly, podle sloučených kategorií nadmořské výšky.

Krok 6

Bonferroniho korekce

- V algoritmu dochází k současnému testování více hypotéz → v našem příkladu bylo třeba učinit celkem čtyři testy pro možné sloučení kategorií.
- Při mnohonásobném testování však vzrůstá pravděpodobnost, že zamítneme nulovou hypotézu H_0 , přestože platí.
- Počet prováděných testů u metody CHAID roste s počtem kategorií závisle proměnné a prediktorů.
- Použitím Bonferroniho korekce je možné zmírnit vliv mnohonásobného testování a získat porovnatelné p hodnoty pro jednotlivé prediktory s různým počtem kategorií.
- Výsledná p hodnota pro kontingenční tabulku kategorií závisle proměnné a optimálně sloučeného prediktoru je vynásobena B koeficientem, čímž získáme adjustovanou p hodnotu pro daný prediktor.

Bonferroniho korekce - Koeficient B

- ordinální proměnná → slučování sousedních kategorií
- kategoriální proměnná → slučování všech možných kombinací

$$B_{ordinal} = \binom{s-1}{r-1}$$

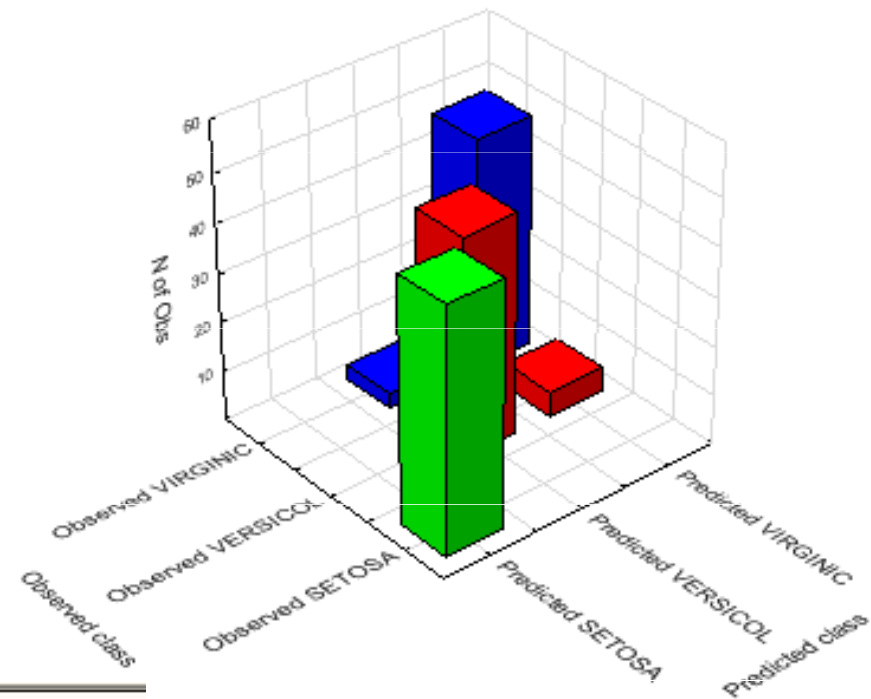
$$B_{kategorial} = \sum_{i=0}^r (-1)^i \frac{(r-i)^s}{i!(r-i)!}$$

- kde r je počet řádků a s je počet sloupců kontingenční tabulky kategorií závisle proměnné a prediktoru.

Příklad- kosatce

Classification matrix 1
 Dependent variable: IRISTYPE
 Options: Categorical response, Analysis sample

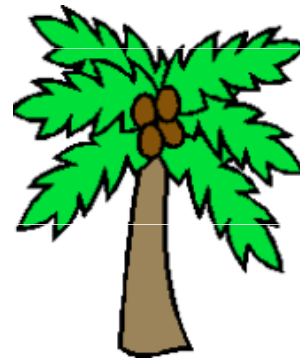
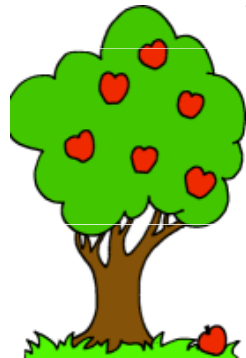
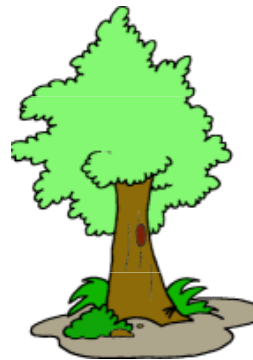
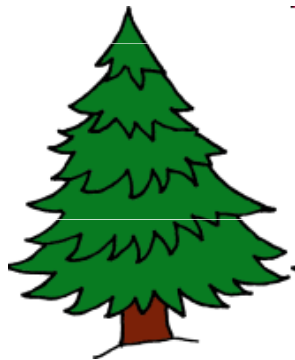
Classification matrix 1 (Irisdat)					
Dependent variable: IRISTYPE					
Options: Categorical response, Analysis sample					
	Observed	Predicted SETOSA	Predicted VERSICOL	Predicted VIRGINIC	Row Total
Number	SETOSA	50			50
Column Percentage		100.00%	0.00%	0.00%	
Row Percentage		100.00%	0.00%	0.00%	
Total Percentage		33.33%	0.00%	0.00%	33.33%
Number	VERSICOL		45	5	50
Column Percentage		0.00%	93.75%	9.62%	
Row Percentage		0.00%	90.00%	10.00%	
Total Percentage		0.00%	30.00%	3.33%	33.33%
Number	VIRGINIC		3	47	50
Column Percentage		0.00%	6.25%	90.38%	
Row Percentage		0.00%	6.00%	94.00%	
Total Percentage		0.00%	2.00%	31.33%	33.33%
Count	All Groups	50	48	52	150
Total Percent		33.33%	32.00%	34.67%	

Strom CHAID

- Růst stromu se zastaví, pokud je dosaženo následujících pravidel:
 - není možné nalézt žádné významné rozdělení.
 - Všechna pozorování závisle proměnné v uzlu mají stejnou hodnotu nebo identickou hodnotu pro každý prediktor.
 - Pokud je dosaženo uživatelem definovaných nastavení, která se týkají:
 - parametrů velikosti stromu jako je nastavení počtu terminálních uzlů nebo větví;
 - počtu pozorování v uzlu, které je menší než minimum stanovené uživatelem nebo počtu pozorování, které by po rozdělení vedlo k dceřiným uzlům s menším počtem pozorování, než je definováno uživatelem.
- Celkovou správnost stromu OA_{kateg} určujeme stejně jako v případě stromu CART. K odhadu obecné chyby $e(t)$ je možné opět použít k -testovacích souborů z krosvalidace.

PRIM - Patient Rule Induction Method

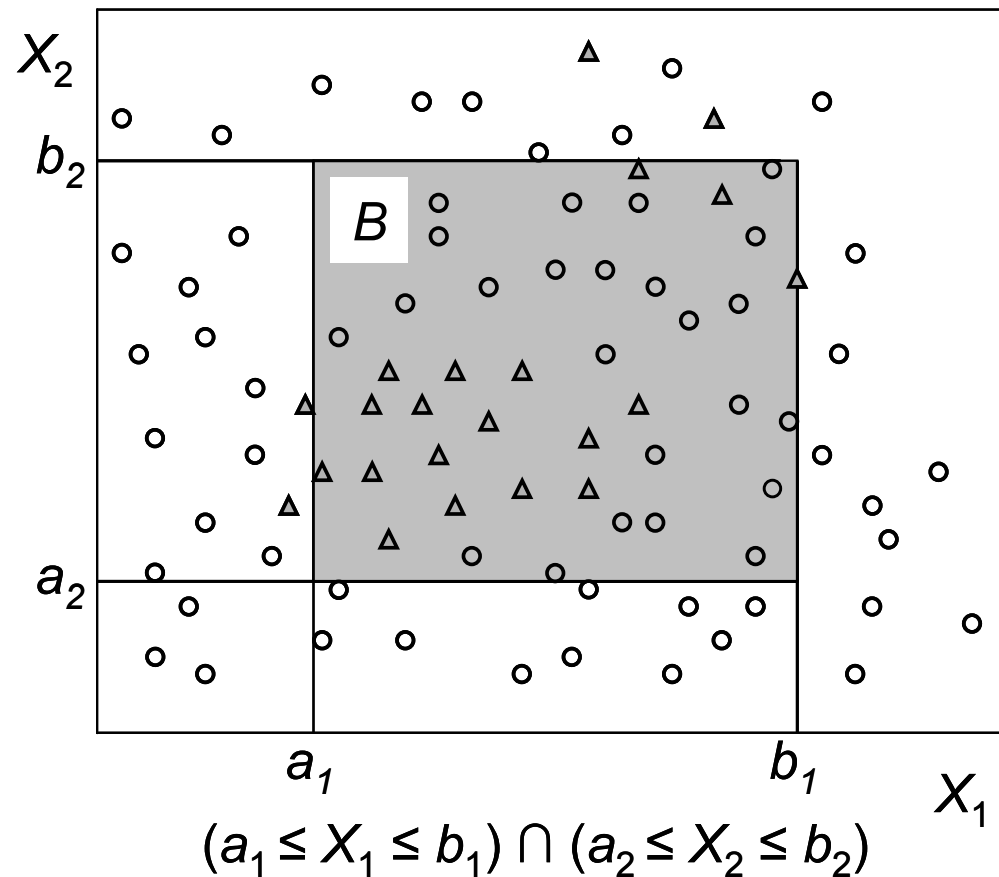

PRIM - Patient Rule Induction Method

- **PRIM** (Friedman & Fisher, 1999) - metoda primárně určena pro regresi.
- PRIM podobně jako ostatní rozhodovací stromy rozděljuje pozorování závisle proměnné Y pomocí hodnot prediktorů do uzlů t_1, \dots, t_N , \rightarrow označovaných jako okna B_1, \dots, B_K
- Graficky můžeme okna znázornit jako jednotlivé regiony v prostoru prediktorů X_1, \dots, X_M .
- V případě metody PRIM se však vyhledávají takové regiony, ve kterých je průměr hodnot závisle proměnné Y nejvyšší (nebo nejnižší).
- Výsledkem je sada jednoduchých pravidel, která definují jednotlivá okna a rozdělují pozorování závisle proměnné

PRIM

Mějme 100 pozorování. Závisle proměnná Y označuje presenci $y_i = 1$ (trojúhelníky) nebo absenci $y_i = 0$ (kolečka) určitého druhu rostliny. Pro jednoduchost uvažujme pouze dva spojité prediktory: teplotu X_1 a srážky X_2 . Rostlina bude přítomna s větší pravděpodobností v podmínkách daných rozsahem prediktorů $(a_1 \leq X_1 \leq b_1) \cap (a_2 \leq X_2 \leq b_2)$, které jsou zde znázorněny pomocí okna B .

PRIM - algoritmus

- 1. Soubor se rozdělí na testovací a trénovací (v poměru zadaném uživatelem). Seřadí se hodnoty prediktorů od nejmenší po největší. Okno obsahuje celý datový soubor (trénovací)
- 2. Okno se zmenšuje podél jedné hrany o malé množství pozorování (často $\alpha=0.1$ nebo $\alpha=0.05$) – tak aby výsledný průměr ve zmenšeném okně byl co největší (nejmenší)

Krok 1 a 2 se opakuje dokud okno neobsahuje předem stanovené minimum pozorování (např. 10)

- 3. dochází k reverznímu procesu-okno je zpětně rozšiřováno do všech směrů, ale jen pokud se zvýší průměr v okně

Z kroku 1-3 se získá sekvence oken o různém počtu pozorování

- 4. použije se krosvalidace k vybrání optimálního okna B_1 - **testovací soubor!**
- 5. Odstraní se vzorky z okna B_1 -pozorování která jsou odstraněna z okna mají nejvyšší (nejnižší) hodnoty prediktoru X_j

Krok 2-5 se opakuje, dokud není dosaženo konečného počtu oken B_1, B_2, \dots, B_K

- Okna jsou dána rozhodovacími pravidly
- Stejně jako v CART lze použít kategoriální prediktor

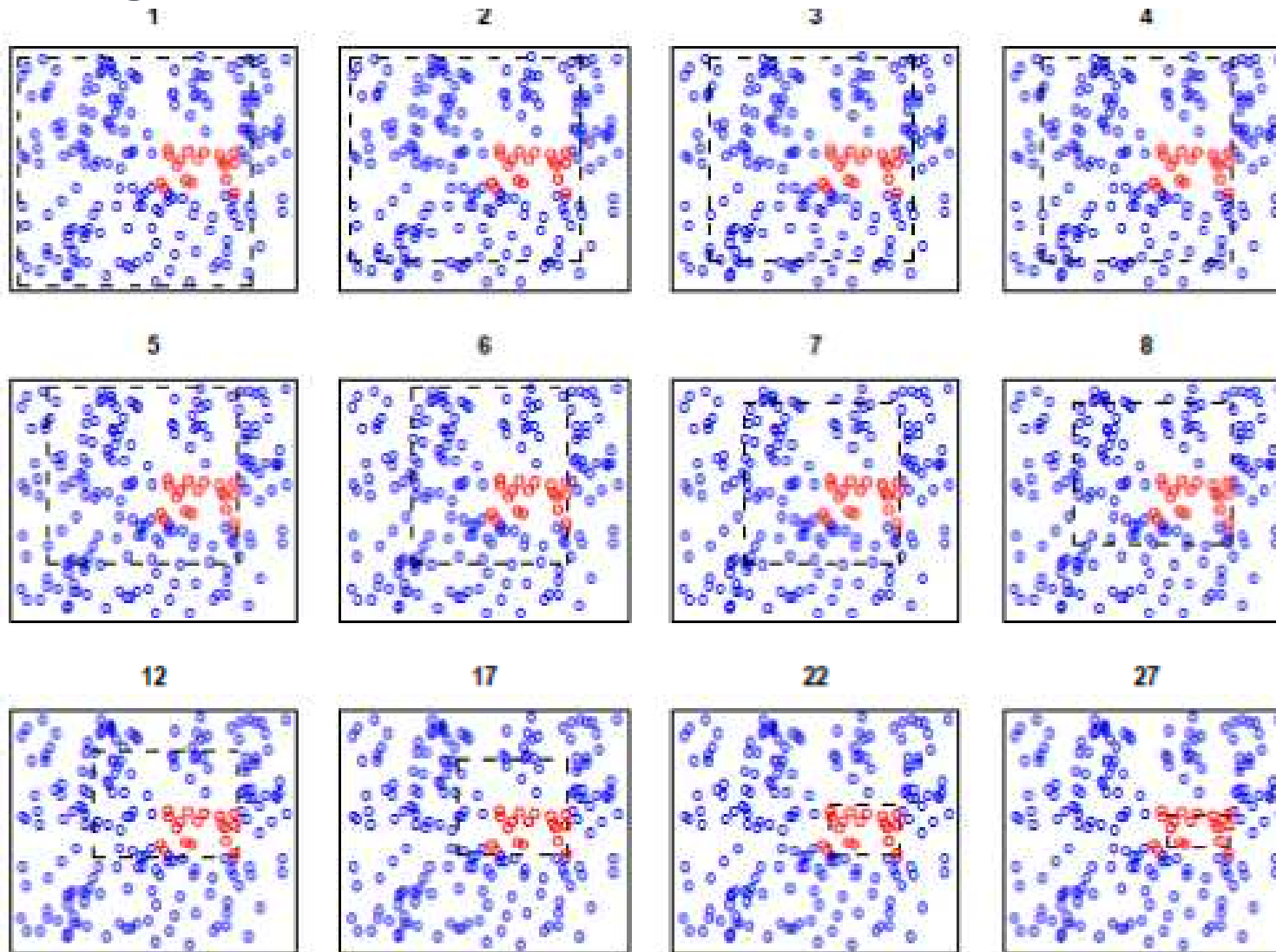

PRIM - algoritmus

- 200 bodů, rovnoměrně rozdělených do jednotkového čtverce
- Závisle proměnná Y má hodnotu 1 (červená barva) pokud je $0.5 < X_1 < 0.8$ a $0.4 < X_2 < 0.6$
- Závisle proměnná Y má hodnotu 0, modrá barva
- Proporce bodů o které se okno posune $\alpha=0.1$

PRIM - algoritmus

(Hastie et. al, 2009)

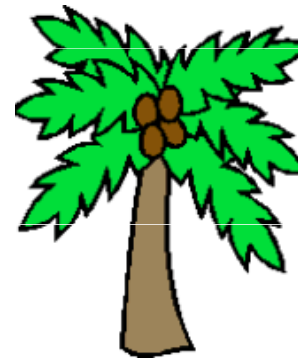
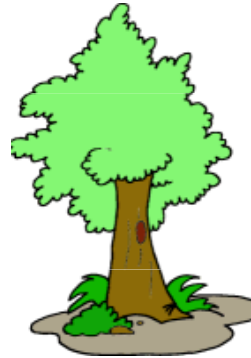
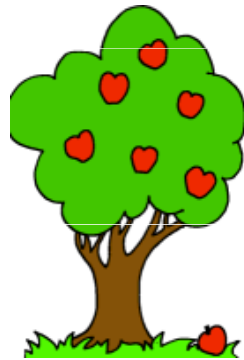
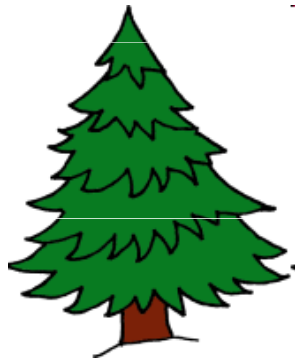

Algoritmus je hierarchický a používáme krosvalidaci

PRIM

- Stejně jako v CART lze použít kategoriální prediktor
- Oproti CART je výhodou, že se probere větší škála pravidel a můžeme najít optimální řešení
- Nevýhoda- není k dispozici stromová struktura → okna jsou dána rozhodovacími pravidly
- PRIM je velmi vhodný pro případy, kdy nás zajímá nalezení skupin v datech s nejvyšší nebo nejnižší hodnotou závisle proměnné – např. při různých ochranných opatření, kdy výsledky mohou sloužit ke stanovení vhodné velikosti území podle pravděpodobnosti výskytu druhu nebo ke zjištění klimatických podmínek, při kterých dochází k největšímu znečištění ovzduší

MARS - Multivariate Adaptive Regression Splines

MARS - Multivariate Adaptive Regression Splines

- Friedman (1991)
- technika pro regresní problémy
- na rozhraní mezi stromovou technikou a parametrickou regresí → zobecnění postupné (*stepwise*) lineární regrese
- odstraňuje určité nedostatky binárních regresních stromů, především nespojitosti odhadnutých hodnot závisle proměnné
- prediktory mohou být spojité i kategoriální
- výsledkem metody je regresní rovnice → chybí stromová struktura a interpretace výsledků při velkém počtu proměnných může být obtížnější
- k rozdělení pozorování závisle proměnné se nepoužívá konstanta, ale **lineární aproximace**

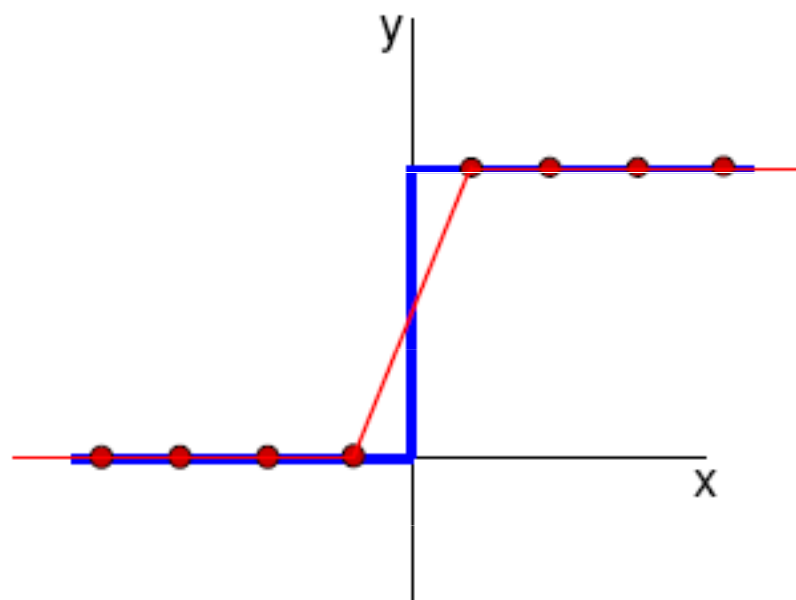
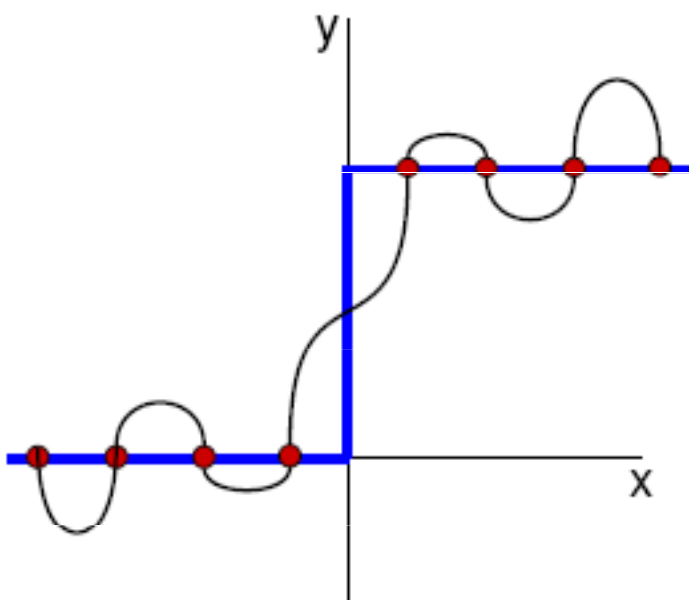

Spline- interpolace

Interpolace - n body mohou proložit polynom $(n - 1)$ řádu

- větší stupeň polynomu - oscilace mezi body

daná množina bodů se aproximuje po částech = **spline křivky**

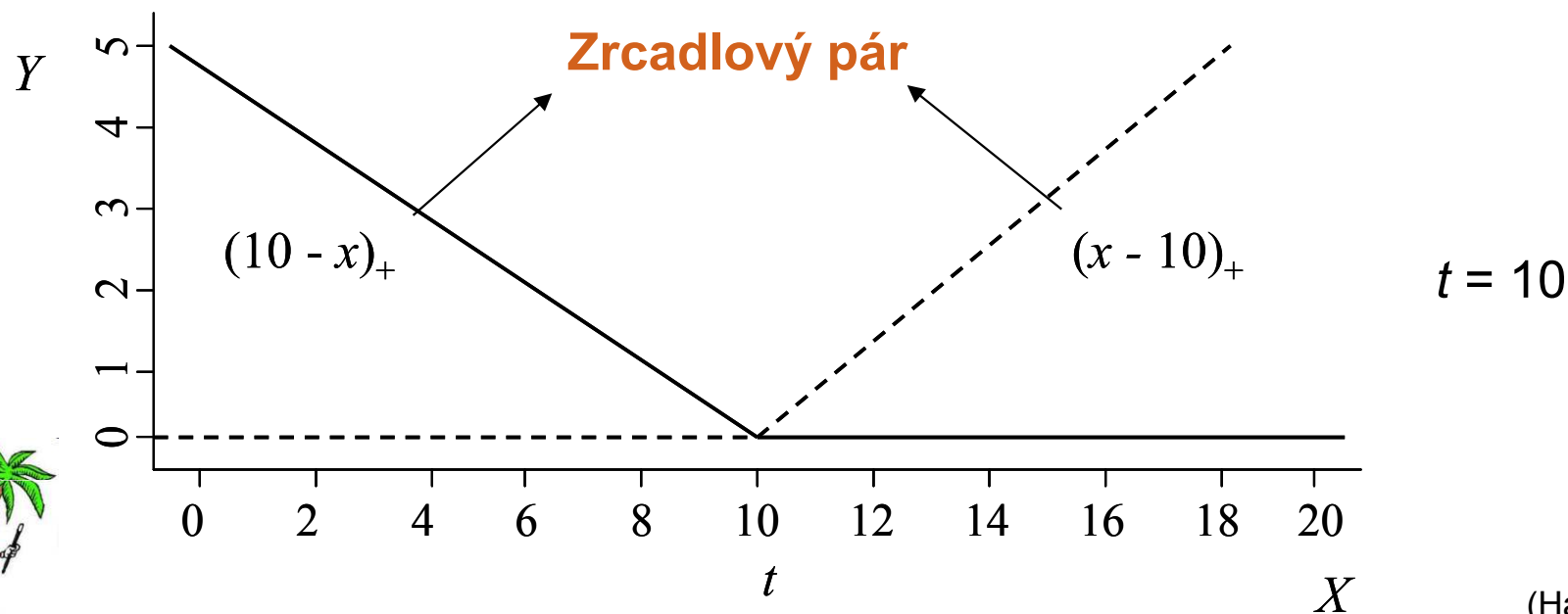
MARS

- spliny - po částech lineárních funkce $(x - t)_+$ a $(t - x)_+$, kde + je kladná část

$$(x - t)_+ = \begin{cases} (x - t), & \text{pokud } x > t \\ 0, & \text{jinak} \end{cases} \quad (t - x)_+ = \begin{cases} (t - x), & \text{pokud } x < t \\ 0, & \text{jinak} \end{cases}$$

- se svým středem (uzel) v každé hodnotě x_{ij} , pro každý prediktor X_j .

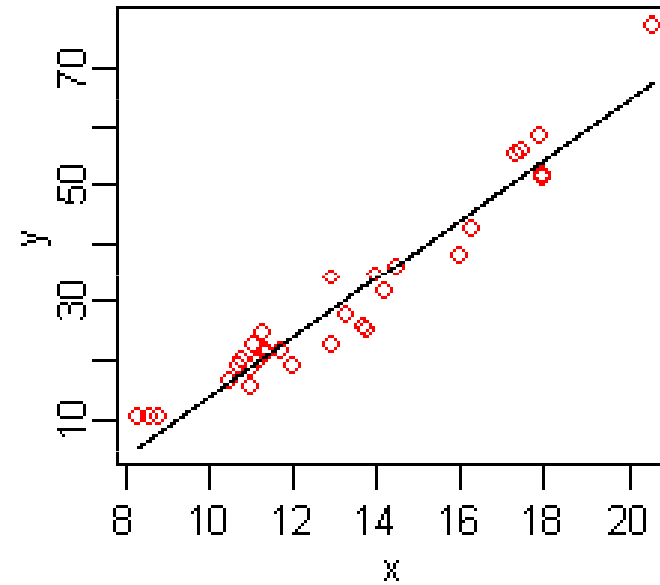
Příklad funkce $(x - 10)_+$ a $(10 - x)_+$ Alternativní zápis: $\max(0, x - t)$ a $\max(0, t - x)$

MARS - příklad

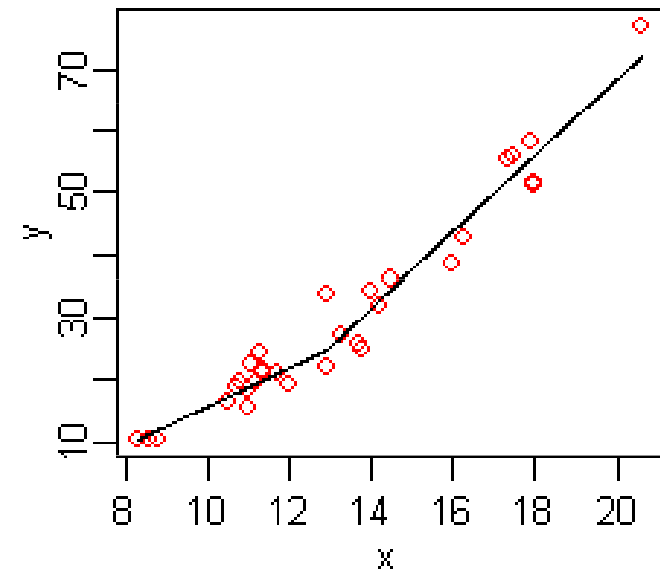
$$\hat{y} = -37 + 5.1x$$

Lineární regrese

$$\hat{y} = 25 + 6.1\max(0, x - 13) - 3.1\max(0, 13 - x)$$

MARS

MARS x lineární regrese

Mějme regresní rovnici:

$$Y = \beta_0 + \sum_{m=1}^M \beta_m (X_m) + \varepsilon$$

- kde Y je závisle proměnná, X_1, \dots, X_M jsou prediktory
- β_0 je intercept a β_1, \dots, β_M regresní koeficienty
- u jednorozměrné lineární regrese je k vyjádření závislosti Y na X použita přímka a koeficienty jsou odhadnuty metodou nejmenších čtverců

MARS

- předpokládejme model s jedním prediktorem a hodnotou uzlu $t = 10$, který můžeme zapsat pomocí dvou regresních rovnic:

$$Y = \beta_0 + \beta_1(X_1) + \varepsilon \quad \text{pro } x > 10$$

$$Y = \beta_0 + \beta_2(X_1) + \varepsilon \quad \text{pro } x < 10$$

Rovnice můžeme vyjádřit ve tvaru:

$$Y = b_0 + b_1(X_1 - t)_+ + b_2(t - X_1)_+ + \varepsilon$$

kde $b_0 \equiv \beta_0$, $b_1 \equiv \beta_1$ a $b_2 \equiv \beta_2$

MARS – interakce proměnných

- Stejně jako u lineární regrese lze i u metody MARS použít interakce proměnných
- pro dva prediktory X_1, X_2 :

$$Y = b_0 + b_1(X_1 - t_1)_+ + b_2(t_1 - X_1)_+ + b_3(X_1 - t_1)_+(X_2 - t_2)_+ + \varepsilon$$

z čehož plyne:

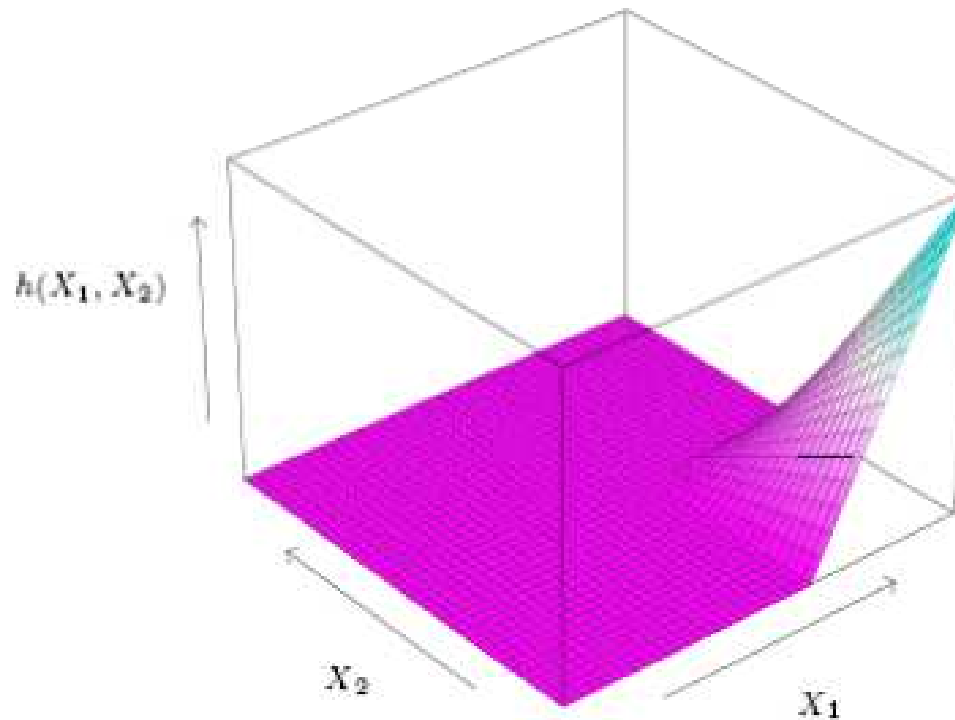
$$Y = b_0 + b_1X_1 - b_1t_1 + \varepsilon \quad \text{pro } X_1 > t_1 \text{ a } X_2 < t_2$$

$$Y = b_0 - b_2X_1 + b_2t_1 + \varepsilon \quad \text{pro } X_1 < t_1$$

$$Y = b_0 + b_1X_1 - b_1t_1 + t_3(X_1X_2 - t_1X_1 - t_2X_1 + t_1t_2) + \varepsilon \quad \text{pro } X_1 > t_1 \text{ a } X_2 > t_2$$

MARS - interakce

$$h(X_1, X_2) = (X_1 - x_{51})_+ * (x_{72} - X_2)_+$$

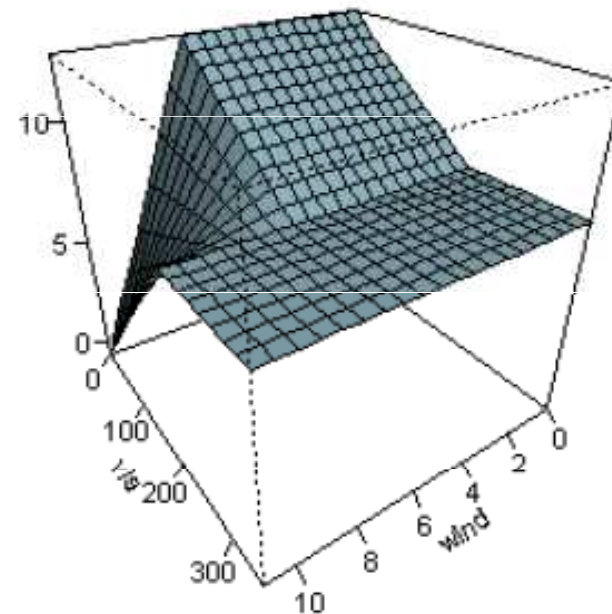

(Hastie et. al, 2009)

MARS - příklad

% denní měření koncentrace ozonu, rychlosti větru, teploty vzduchu a intenzita slunečního záření v New Yorku

$$\begin{aligned} \text{ozone} = & 25 \\ & + 3.1 * \max(0; \text{temperature} - 85) \\ & - 1.28 * \max(0; 85 - \text{temperature}) \\ & - 4.9 * \max(0; 13 - \text{wind}) \\ & - 0.09 * \max(0; \text{radiation} - 139) \\ & - 0.049 * \max(0; \text{radiation} - 112) * \max(0; 13.21 - \text{wind}) \end{aligned}$$

MARS

Regresní funkci pro MARS můžeme tedy vyjádřit jako:

$$f(X) = \beta_0 + \sum_{m=1}^M \beta_m h_m(X)$$

- kde h_m jsou bázové funkce nebo jejich interakce a koeficienty β_m pro dané h_m jsou odhadovány stejně jako u lineární regrese metodou nejmenších čtverců.
- Algoritmus MARS je velmi podobný postupnému dopřednému výběru (*forward stepwise selection*) vysvětlujících proměnných v regresním modelu → **namísto proměnných se vybírají lineární splajny**.
- Začínáme s nulovým modelem (bez prediktorů).
- Postupně se přidávají jednotlivé členy do rovnice (bázové funkce) → pouze takové, jejichž příspěvek k variabilitě vysvětlené modelem je statisticky významný.
- Tento příspěvek se určuje na základě snížení residuálního součtu čtverců modelu.

MARS- křovalidace

- křovalidační kritérium GCV (*generalized cross-validation*) → vybere se model s optimálním počtem členů v rovnici.
- GCV lze použít i pro odhady relativních významností jednotlivých prediktorů.

$$GCV(\lambda) = \frac{\sum_{i=1}^N (y_i - \hat{y}_i)^2}{(1 - M(\lambda)/N)^2}$$

kde N je počet pozorování, \hat{y}_i je hodnota závisle proměnné odhadnutá modelem a $M(\lambda)$ je parametr složitosti modelu, který má tvar:

$$M(\lambda) = r + cK$$

kde r je počet nekonstantních bázových funkcí v modelu a K je počet uzlů t v modelu, kde již proběhl výběr parametrů pomocí dopředného výběru

Konstanta c je určena experimentálně:

$c = 3$ pokud nejsou zahrnuty interakce

$c = 2$ pro rovnici s interakcemi

MARS - krovalidace

- Datový soubor je rozdělen na testovací a trénovací v poměru zadaném uživatelem (často 70% trénovací a 30% testovací)
- Na trénovacím souboru je vytvořen model a je spočítána jeho přesnost (R^2) na testovacím souboru.
- Hodnota GCV je spočítána pro různé podmodely, mající různý počet členů v rovnici, který označuje parametr λ .
- Je vybrán podmodel s nejmenší hodnotou GCV .
- Analogie s CART a CHAID → optimální počet terminálních uzlů stromu a PRIM → okna optimální velikosti.

Algoritmus metody MARS

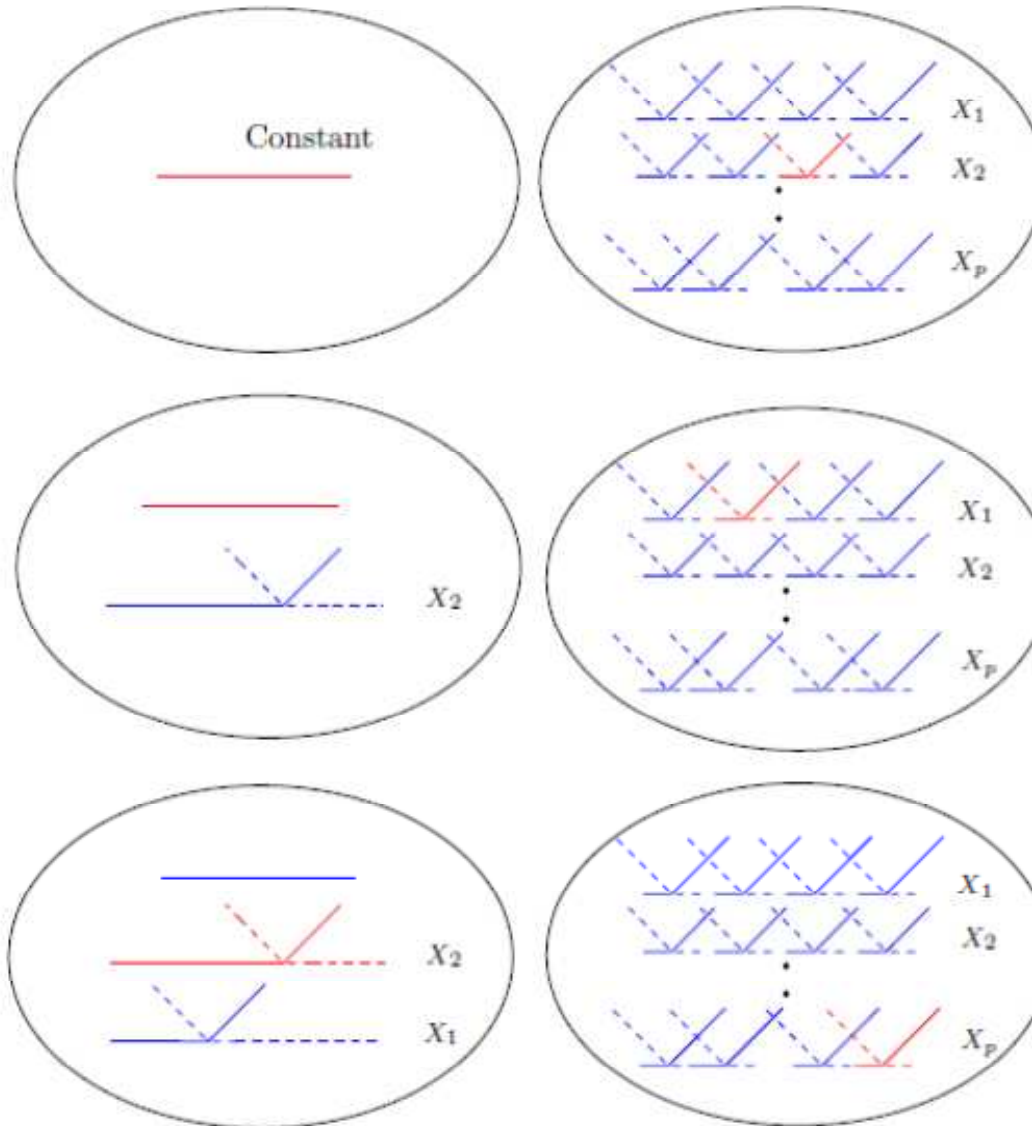
- **Krok1:** Algoritmus začíná s konstantní funkcí $h_m(X) = 1$
- **Krok2:** Vytvoří se splajny (zrcadlové páry) se svým středem (uzlem t) v každé hodnotě x_{ij} , pro každý prediktor $X_j \rightarrow$ získáme množinu všech „kandidátských“ báзовých funkcí $C \rightarrow$ model je tvořen prvky z této množiny nebo jejich kombinací.
- **Krok3:** Z množiny C jsou do modelu přidávány pomocí postupného výběru významné báзовé funkce, které **snižují reziduální chybu modelu**.

!Proces postupuje hierarchicky, významné interakce jsou přidávány do modelu pouze z kombinace báзовých funkcí, které již byly do modelu vybrány!

- Z kroku 1 - 3 jsme získali rovnici s vybranými členy \rightarrow počet členů však bývá většinou velmi velký
- **Krok4:** procedura zpětného odstraňování.
 - Z rovnice jsou odstraněny ty členy, u kterých po jejich odstranění dojde k nejmenšímu zvýšení chyby modelu.
 - Zpětné odstraňování je učiněno pomocí krosvalidace. Hodnota GCV je spočítána pro různé velikosti modelu (s různým počtem členů v rovnici) a je vybrán model, pro který je **hodnota GCV minimální**.

MARS - algoritmus

(Hastie et. al, 2009)

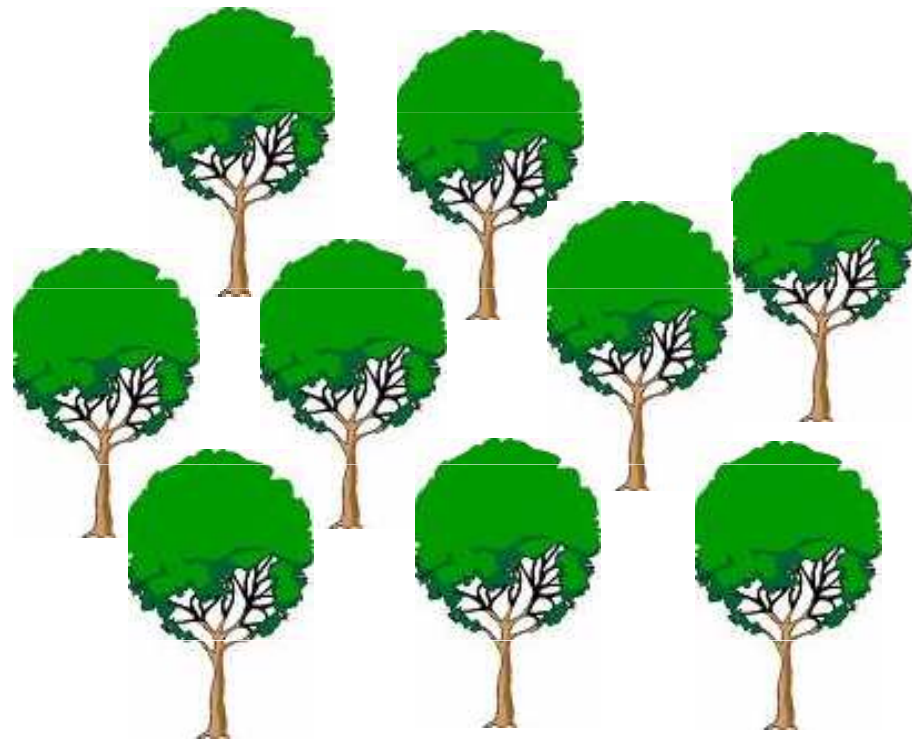
MARS

- 😊 modelovaná plocha je spojitá
- 😊 zahrnuje aditivitu proměnných
- 😊 zahrnuje interakci proměnných
- 😊 vhodná i pro větší počet prediktorů

- 😞 nevýhodou je méně názorná interpretace → chybí stromová struktura
- 😞 dopředný výběr proměnných je hierarchický
- 😞 každý vstup se může v modelu objevit pouze jednou

- PolyMARS (Stone et al., 1997) – pro klasifikaci

Skupinové modely

Klasifikační a regresní lesy

Moudrost davu (*Wisdom of Crowds*)

- James Surowiecki, 2004

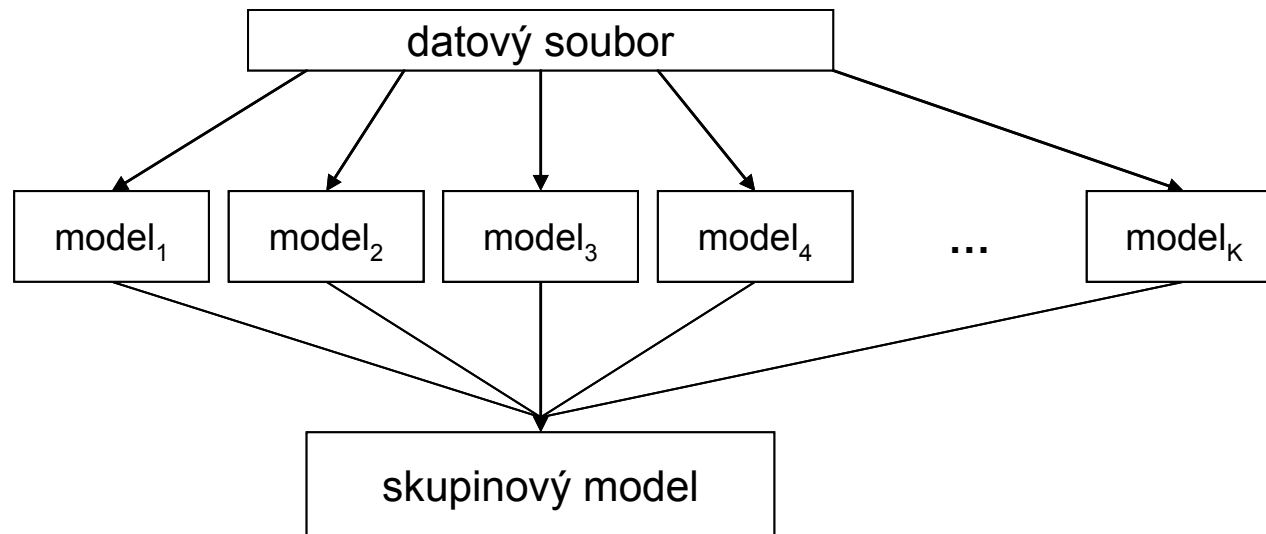
„skupinový úsudek je daleko inteligentnější a přesnější než úsudek jednotlivce, v případech, kdy jde o hodnocení faktů“

- každý příslušník davu musí činit svůj úsudek na základě vlastních, nezávislých informací
- Výsledek je dán hlasováním

Skupinové modely (*ensemble models*)

- skupině modelů zadáme stejný problém, na kterém se naučí
- výstupy naučených modelů se kombinují
- výsledkem skupinového modelu je
 - v případě regrese → zprůměrování všech výsledků jednotlivých modelů
 - u klasifikace → většinové hlasování jednotlivých modelů (lze však použít průměrování)

Skupinové modely (*ensemble models*)

- Můžeme však kombinací modelů získat přesnější model?
- Podmínka → jednotlivé modely musejí být různé například použitím různých souborů pro učení modelu, které získáme náhodným výběrem z trénovací množiny dat.
- Modely tak budou vykazovat „odlišné“ chyby.
- Přesnost a stabilita těchto modelů se následně ověřuje na testovacích souborech.

- Označení skupinové modely se občas používá také pro kombinaci výsledků z různých modelů (např. neuronových sítí, rozhodovacích stromů a regrese) na stejném souboru.

Čím je způsobena chyba modelu...?

- Příklad: měříme náhodnou veličinu Y v populaci (např. váha člověka) a chceme vyjádřit její reprezentativní hodnotu pro celou populaci.
- Hledáme takový odhad \hat{y} , který minimalizuje střední hodnotu chyby $Ey(y-\hat{y})^2$ přes celou populaci.
- V ideálním případě bychom změřili všechny vzorky v populaci (zvážili všechny lidi) a zjistili jejich střední hodnotu $Ey(y)$ (např. průměr, medián), kterou bychom prohlásili za optimální odhad.
- V praxi však tento přístup není možný a pomůžeme si výběrem pouze určité skupiny pozorování z populace, který však musí mít stejné vlastnosti jako celá populace. Takovýto výběr vytvoříme náhodným výběrem.

Skupinové modely -Rozklad chyby

- analogie u modelů, kdy vybíráme pozorování pro trénovací soubor z množiny všech pozorování
 - Odchytky pozorovaných od predikovaných hodnot (chybovost modelu) nebudou způsobeny pouze „přírodní“ variabilitou, kterou jsme modelem nevysvětlili, ale také rozdílem ve výsledcích pro různé náhodné výběry a celou populaci.
 - Mějme soubor trénovacích dat:
 - $L = (\mathbf{y}_i, \mathbf{x}_i), i = 1, \dots, n.$
- hledáme takovou funkci v prostoru všech prediktorů a hodnot závisle proměnné, aby predikční chyba byla malá.

Skupinové modely -Rozklad chyby

- Pokud mají (Y, X) stejné rozdělení a daná funkce R udává rozdíl mezi pozorovanou hodnotou y_i a predikovanou hodnotou \hat{y}_i závisle proměnné Y , pak můžeme predikční chybu (*prediction error*) obecně vyjádřit jako:

$$PE(f, L) = E_{Y, X} R(Y, f(X, L))^2$$

- kde $f(X, L)$ jsou predikované hodnoty \hat{y}_i pro trénovací soubor L

Skupinové modely -Rozklad chyby

- Průměrná obecná chyba (*mean-squared generalization error*) na trénovacím souboru L je rovna:

$$PE(f, L) = E_{Y, X} (Y - f(X, L))^2$$

- Optimální model by měl mít minimální průměrnou chybu pro různé výběry $L \rightarrow$ výsledky modelu pro jednotlivé výběry trénovacích souborů by se neměly příliš lišit.
- Vyjádříme průměr trénovacích souborů stejné velikosti ze stejného rozložení:

$$\bar{f}(x) = E_L f(x, L)$$

- kde $E_L f(x, L)$ je průměr přes všechny trénovací soubory L predikované hodnoty y_i v hodnotě x_i .

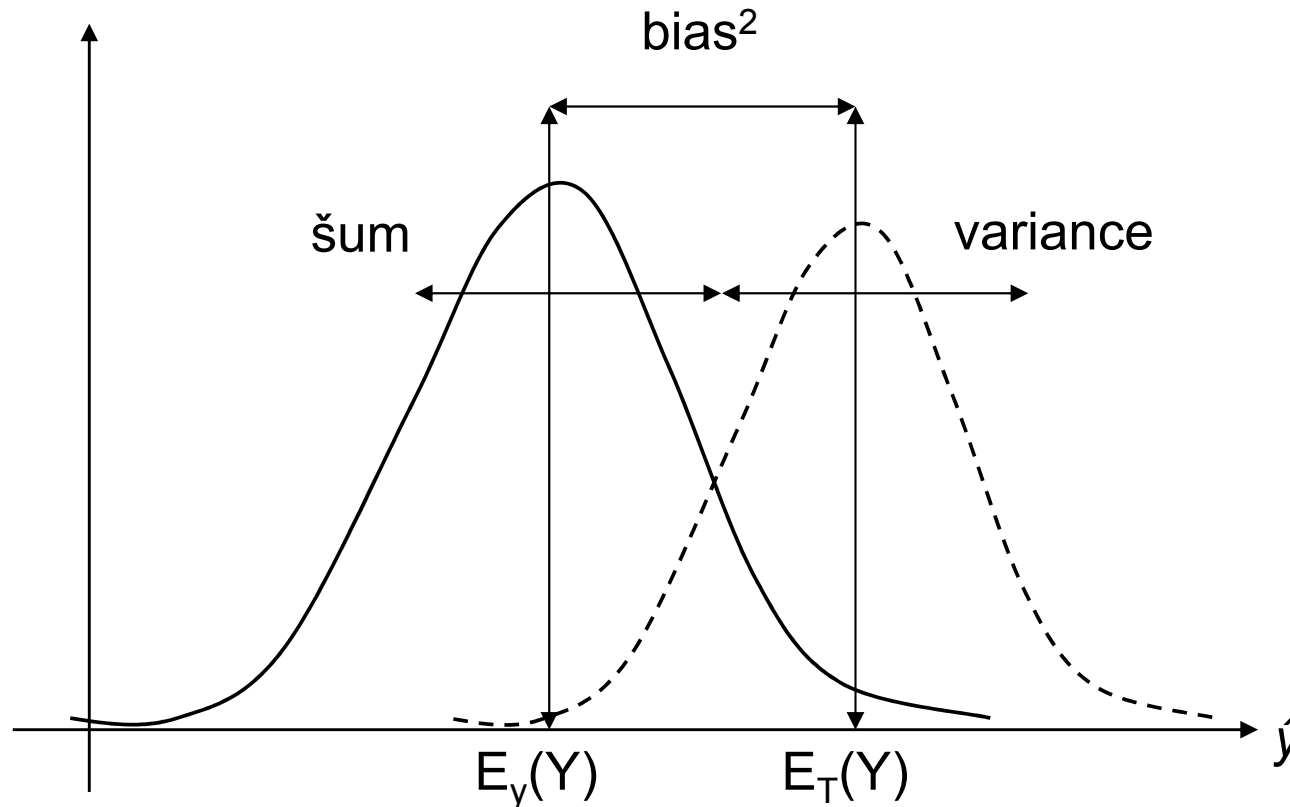
Rozklad na systematickou chybu a varianci (*Bias-Variance Decomposition*)

$$PE = \underbrace{E\varepsilon^2}_{\text{šum}} + \underbrace{E_{Y,X} (f(X) - E_L f(X, L))^2}_{\text{zkreslení}^2} + \underbrace{E_{X,L} (f(X, L) - E_L f(X, L))^2}_{\text{variance}}$$

- **Šum** – je reziduální chyba neboli minimální dosažitelná chyba modelu, kterou nejsme schopni modelem vysvětlit.
- **Zkreslení²**- určuje systematickou chybu modelu. Je to rozdíl optimálního modelu od průměrného modelu.
- **Variance** – je variabilita výsledků jednotlivých výběrů, jinými slovy, jak moc se predikované hodnoty \hat{y}_i liší v rámci trénovacích podsouborů $L \rightarrow$ vysoká variance značí přeučený model.

Rozklad na systematickou chybu a varianci (*Bias-Variance Decomposition*)

Šum – chyba modelu

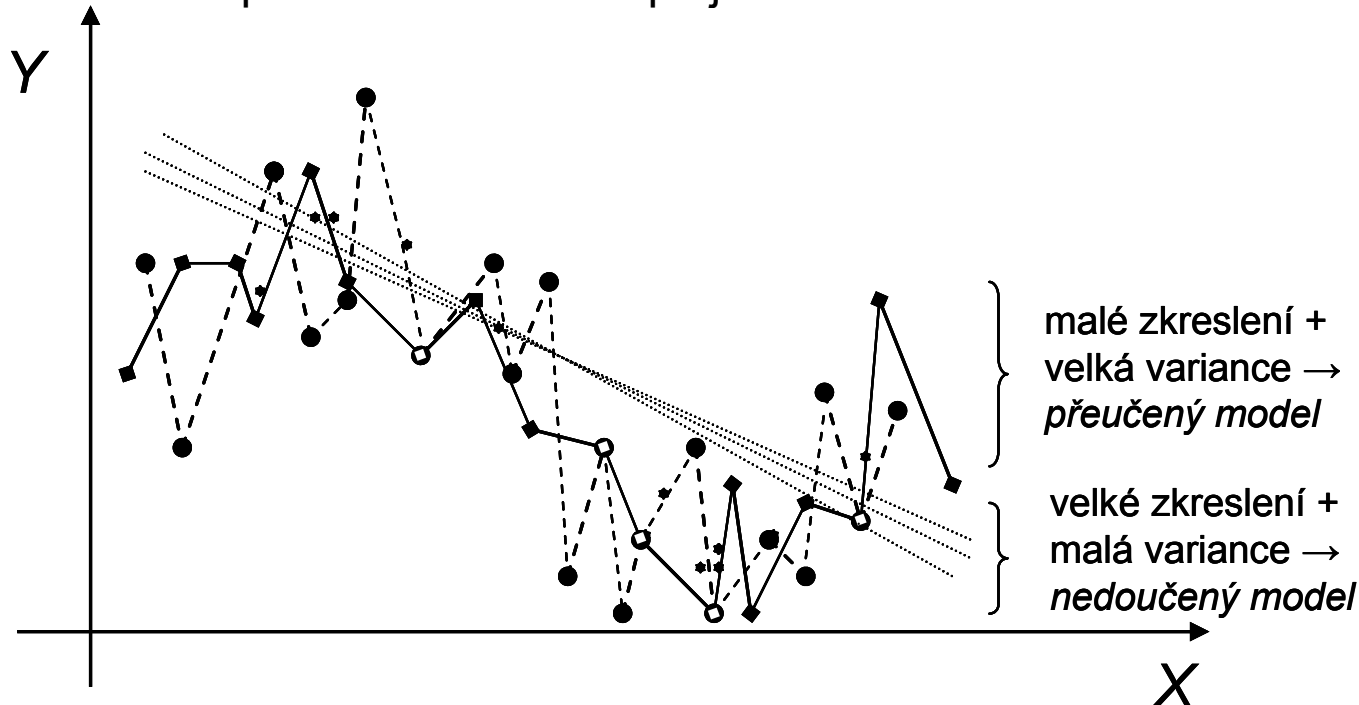
Zkreslení² – systematická chyba modelu → optimální x průměrný

Variance – variabilita výsledků jednotlivých výběrů

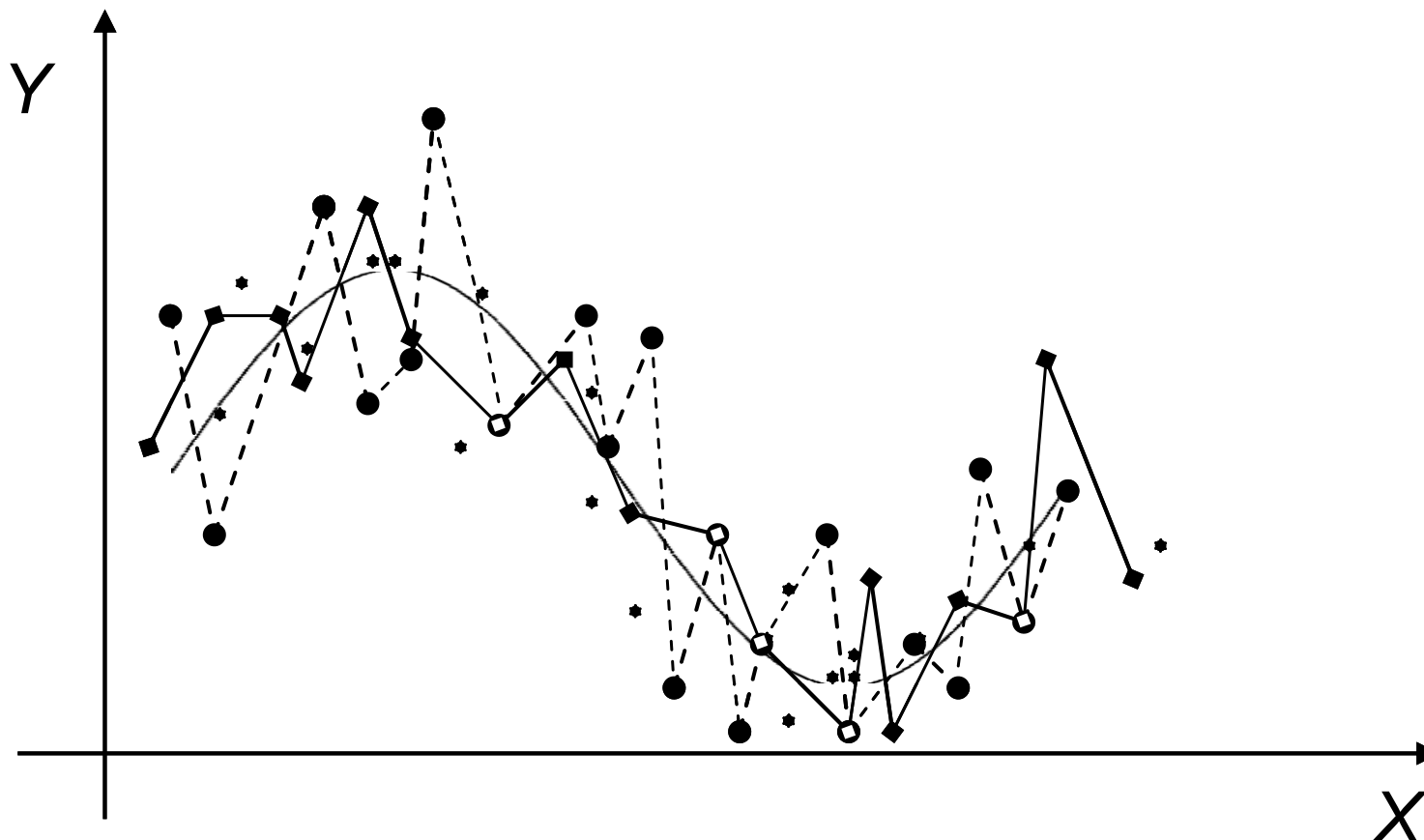
Slabé modely

- Modely, které se používají ve skupinových modelech, se označují jako **slabé modely** neboli *weak learners* (slabý žák, u klasifikace také slabý klasifikátor).
- **Slabý model** je definován obecně jako model, který má malé zkreslení, ale vysokou varianci → mají velmi vysokou přesnost, ale pouze pro pozorování z trénovacího souboru
- Příkladem slabých modelů s velkým zkreslením, ale nízkou variancí může být interpolace bodů pomocí lineárních splajnů

Slabé modely – vytvoření skupinového modelu

- Hledáme tedy model, který by měl nízkou varianci i zkreslení. Kombinováním několika slabých modelů můžeme snížit obě tyto složky.
- Jak na to?

A co na to stromy?

- Rozhodovací stromy jsou dobrými kandidáty pro použití ve skupinových modelech.
- Neprořezané stromy mají totiž vysokou přesnost pro trénovací soubor (tedy nízký bias), ale vysokou varianci (výsledky mezi testovacím a trénovacím souborem se liší).
- Rozhodovací stromy, na které nejsou aplikovány metody pro hledání optimální velikosti stromu, jsou tedy podle výše uvedené definice slabými modely.
- u rozhodovacích stromů jsme pro určení jeho optimální velikosti museli rovněž najít kompromis mezi variancí a zkreslením!

